

Hierbij vraagt het voorzittersoverleg van Wmo-adviesraden van de regio Leiden en Katwijk uw aandacht voor het volgende.

Inleiding

Bij brief van 18 februari 2012 heeft het voorzittersoverleg Wmo-adviesraden van regio Leiden en Katwijk een eerste reactie gegeven op het stuk "Strategische visie en plan van aanpak 3D-transities "Op eigen kracht". Het voorzittersoverleg is zich ervan dat in de regio Holland-Rijnland en in de onderscheiden gemeenten door de werkgroepen hard gewerkt wordt de transitie AWBZ gestalte te geven zowel op regionaal als op lokaal niveau.

Niettemin heeft het voorzittersoverleg een werkgroep samengesteld om een aantal aandachtspunten te formuleren teneinde de transitie begeleiding AWBZ c.a. naar de Wmo voor de cliënten in de regio en in de betrokken gemeenten tot een goed einde te brengen. Middels deze brief brengt de werkgroep via het voorzittersoverleg deze aandachtspunten onder uw aandacht teneinde deze te kunnen gebruiken in uw advies over de AWBZ-transitie aan het bestuur van uw gemeente.

Aandachtspunten van inhoudelijke aard.

Afbakening AWBZ-zorg, Wmo-ondersteuning en andere voorzieningen.

Van belang is hoe de vraag beantwoord wordt hoe de zorg verleend wordt bij - bijvoorbeeld- begeleiding in groepsverband en persoonlijke verzorging en/of verpleging? In het dagprogramma zit binnen de AWBZ ook persoonlijke verzorging en/of verpleging. Het voorzittersoverleg meent dat hier door de gemeenten geen andere invulling aan gegeven dient te worden. Andere voorbeelden zijn het leerlingenvervoer en begeleiding tijdens school. Hoe gaan gemeenten hiermee om?

Wmo-ondersteuning in relatie tot verblijfindicaties en PGB.

Veel mensen met een beperking hebben een verblijfindicatie, maar wonen thuis. Dit is ook de wens van de overheid. Het is straks de vraag of mensen met een verblijfsindicatie thuis wel de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. De werkgroep meent dat als gemeenten de compensatieplicht te beperkt uitleggen, de begeleiding of ondersteuning niet in elk geval is gewaarborgd en loopt de doelgroep grote risico's. Instellingen voor tijdelijk verblijf werken regionaal. De werkgroep beveelt aan dat gemeenten voor kort verblijf eveneens regionaal gaan opereren

Voor wat betreft het PGB geldt hetzelfde: Volgens de huidige regeling moet het PGB worden besteed aan AWBZ-zorg. De werkgroep pleit ervoor de overgehevelde begeleiding zoveel mogelijk desgewenst in de vorm van een PGB te (blijven) verstrekken. Voorts bepleit de werkgroep dat de mogelijkheid blijft bestaan om het tijdelijk verblijf in natura af te nemen ook al wil men de overige zorg graag via een PGB

Wat betreft het kortdurend verblijf tekent de werkgroep aan dat het daarbij niet alleen gaat om begeleiding, maar ook om permanent toezicht, waarbij ook persoonlijke

verzorging en verpleging nodig zijn. Dat betekent in de ogen van de werkgroep dat er steeds sprake moet blijven van een integraal programma.

Specifieke kwetsbare groepen

Bij het formuleren van Wmo-ondersteuning vraagt de werkgroep bijzondere aandacht voor de specifieke kwetsbare groepen. Daarvoor moeten tijdig maatregelen worden getroffen anders dreigen deze groepen buiten beeld te raken. Het gaat dan in het bijzonder o.a. om chronisch psychiatrische patiënten (waaronder verslaafden), mensen met niet aangeboren hersenletsel, mensen met een meervoudige zintuigelijke beperking zoals doofblinden en mensen met een meervoudige lichamelijke en/of verstandelijke beperking en hun kwetsbare omgeving (mantelzorgers). De werkgroep verwijst hierbij naar de rapportage van consultaties met specifieke groepen die de Staatssecretaris van VWS eind november naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

Aandachtspunten van organisatorische aard.

Een goede coördinatie.

De werkgroep acht het van groot belang dat er een naadloze samenwerking is tussen hulpverleningsinstanties en gemeenten zowel per gemeente als in regionaal verband. Als in een gemeente het totaalaanbod niet meer te leveren is doordat de onderlinge samenwerking van instanties niet of minder goed loopt, dan loopt de doelgroep grote risico's.

Noodzakelijke gegevensuitwisseling.

Een goede gegevens uitwisseling vindt de werkgroep essentieel, omdat slechts een gedeelte van de AWBZ zorg overgaat naar de Wmo. Aangezien de overgehevelde begeleiding vaak ingebed is of gepaard gaat met blijvende vormen van AWBZ-zorg en niet altijd beperkt blijft tot een gemeente of zorgaanbieder is van belang dat gegevens in de eerste plaats zorgvuldig geregistreerd worden. Vervolgens dient er, zeker gelet op het feit dat de effectieve uitvoering van begeleiding cq. kort verblijf elders kan plaatsvinden een goede gegevensuitwisseling te zijn tussen de diverse gemeenten en zorgaanbieders. De werkgroep is zich bewust van de privacygevoeligheid van een aantal van deze gegevens, maar een voor de cliënt optimale Wmo-ondersteuning rechtvaardigt onderzoek naar de mogelijkheden van de uitwisseling van die gegevens. Bovendien is het van belang te weten wie voor welke kosten verantwoordelijk is m.a.w. indien bijvoorbeeld een kort verblijf niet in de gemeente plaatsvindt, waar de cliënt normaliter woont; wie betaalt dan de kosten van het kort verblijf?

Onderlinge verhouding 3 decentralisaties.

In een aantal gevallen zal het voorkomen dat cliënten (en hun verzorgers) te maken krijgen met twee of meer van de beoogde decentralisaties. Dat kan voor hen een uiterst complexe situatie opleveren. De werkgroep pleit ervoor in die situaties een

casemanager aan te stellen, in elk geval wanneer het cliënten betreft die moeilijk voor zichzelf kunnen opkomen.

Gezamenlijk aanbesteden

Er zijn goede ervaringen met de regionale aanbesteding van de huishoudelijke hulp. In voorkomend geval bepleit de werkgroep ook aanbestedingen in het kader van de decentralisatie AWBZ begeleiding en kort verblijf regionaal te organiseren.

De Kanteling en de transitie AWBZ

Het zgn. keukentafelgesprek vormt een zeer belangrijk moment waarop de cliënt “inspraak” heeft bij de totstandkoming van de voorzieningen die hem of haar in staat stellen mee (te blijven) doen aan het maatschappelijk leven. De werkgroep vraagt in de eerste plaats aandacht voor de stapeling van eigen bijdragen. Doordat er slechts één organisatie is die zowel de eigen bijdrage van AWBZ-hulp als die van WMO-hulp int, moet het toch mogelijk zijn dat de Eigen Bijdrage de financiële draagkracht voor mensen niet overschrijdt. Nu is het zo dat mensen eerst de opgelegde bijdrage moeten betalen en vervolgens zelf er achteraan moeten om teruggave van het teveel betaalde te krijgen. Velen, zo mag worden verwacht, zullen getroffen worden door verhoging van niet Wmo gebonden eigen bijdragen of vermindering van subsidies. Eind 2011 is uit een meldactie gebleken dat ondanks dat stapeling formeel niet zou mogen voorkomen dit in de praktijk toch anders ligt¹ Aanbevolen wordt dat de gemeenten samen met AWBZ en CAK deze misstand uit de wereld helpt. Het 'Keukentafelgesprek' is naar mening van de werkgroep bij uitstek geschikt om ook aan die financiële aspecten, dus ook die niet Wmo gebonden zijn, aandacht te besteden en vast te leggen. In de tweede plaats vraagt de werkgroep bijzondere aandacht voor mantelzorgers. Veel mantelzorgers hebben in de eerste plaats oog voor degene die zij verzorgen. Een aantal van hen dreigt daardoor overbelast te raken. Het zou een slechte zaak zijn wanneer zij ook een gedeelte van de overheveling van de AWBZ begeleiding (kort verblijf en wegvallen dagopvang die als ontlasting van de mantelzorger kan dienen) op hun schouders krijgen.

Tenslotte

De werkgroep kenschetst de transitie AWBZ als ingewikkeld, niet in de laatste plaats, omdat het om voorzieningen gaat, zeker bij de kleine doelgroepen, die elders dan in de eigen gemeente tot uitvoering komen. In zeer veel gevallen gaat het om kwetsbare burgers, die soms niet bij machte zijn voor zichzelf op te komen.

De werkgroep wenst ieder die bij de transitie betrokken is, zowel regionaal als lokaal veel wijsheid toe. De Wmo adviesraden zijn er om met een opbouwende doch kritische houding de ontwikkelingen in de WMO te volgen.

De werkgroep doet een beroep op de besturen, zowel regionaal als lokaal de leden van de Wmo-adviesraden op de hoogte te houden van de ontwikkelingen, zodat zij op

¹ Actie Stapeling in de zorg, overgang begeleiding en Wmo
Beknopte eindrapportage landelijk beeld
Deelrapportage Stapeling, december 2011

basis van gedegen informatie hun advies kunnen uitbrengen.
Om inzicht te krijgen in de uitvoering van de AWBZ-transitie is het van belang dat meetbare doelen worden gesteld en evaluatiemomenten worden ingebouwd, zodat het proces en het effect van de transitie helder wordt en –zonodig –bijgestuurd kan worden.

Jep Karres

De voorzitter van het voorzittersoverleg
Wmo-adviesraden Regio Leiden en Katwijk

5 mei 2012